

การศึกษาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมในจังหวัดนครพนม เพื่อเตรียมความพร้อม ในการเป็น MICE City ของประเทศไทย

The Potential of Meeting Industry in Nakhon Phanom Province in Preparation for Being a MICE City of Thailand

บุเรศ แป้นโคตร¹, กรรณิกา สอนพะเนา¹ และ กันตภพ บัวทอง^{2*}
Bures Paenkhrot¹, Kannika Sonphanao¹ and Kantapop Buathong^{2*}

Received: October 01, 2021; Revised: November 01, 2021; Accepted: April 05, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจจัดประชุมในจังหวัดนครพนม 2) เพื่อศึกษาความพร้อมของจังหวัดนครพนมสู่การพัฒนาศักยภาพในการเป็น MICE City 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนม เพื่อรองรับการเป็น MICE City ของประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ให้บริการในสถานที่จัดงานประชุม ผู้บริหารสถานที่จัดกิจกรรม MICE รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 8 คน และเก็บแบบสอบถามกับผู้ให้บริการ (พนักงาน) ในสถานที่จัดงานประชุม ทั้งหมด 7 โรงแรม จำนวน 200 ชุด ผลสรุปวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะเป็นเพศหญิง มีอายุ 25 - 34 ปี การศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษา มีอายุการทำงาน 1 - 5 ปี ได้รายได้ต่อเดือนที่ต่ำกว่า 15,000 บาท เมื่อพิจารณาพบว่าผู้ให้บริการควรให้ความสำคัญในสถานที่จัดงาน เช่น โต๊ะและเก้าอี้อยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งานและมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จังหวัดนครพนมมีศักยภาพในการเป็น MICE City ได้ แต่ยังขาดในเรื่องของสถานที่พักและสถานที่จัดงานไม่เพียงพอ รวมถึงการคมนาคมยังไม่ครอบคลุม เช่น รถขนส่งสาธารณะภายในจังหวัด ต้องมีการวางแผนพัฒนาให้เกิดความสะดวกมากขึ้น ทางหน่วยงานภาครัฐควรสร้างความเชื่อมั่นที่จะพัฒนาจังหวัดให้ชัดเจนในการเป็น MICE City และมีกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเพิ่มขึ้นในการมีกิจกรรมหรือจัดงานที่เพิ่มมากขึ้น และยังสามารถเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัด

คำสำคัญ : MICE MICE City การประชุม การพัฒนาศักยภาพ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาการโรงแรมภัตตาคาร วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม, Tourism and Service Industry College, Nakhon Phanom University.

² อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรการโรงแรมภัตตาคารและอีเว้นท์ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม, Tourism and Service Industry College, Nakhon Phanom University.

*Corresponding author e-mail : Tsicnpu@gmail.com

Abstract

The objectives of the present study were to investigate and analyze the possibilities of MICE business in Nakhon Phanom Province, and to study the readiness and guidelines for enhancing the potential of MICE business in the province in preparation for becoming a MICE city. The participants of the survey were MICE service providers from the private and government sectors, and agencies in related fields in Nakhon Phanom Province. Using the mixed-method research design, an in-depth interview was conducted to eight participants and 200 sets of questionnaires were administered to employees from seven hotels. The results showed that the majority of the participants were female, aged between 25 - 34 years, holding a vocational certificate. Their working experience ranged between 1 - 5 years with a monthly income below 15,000 baht. According to the findings, it is highly advisable that MICE service providers ensure that meeting venues and facilities are in good condition and sufficiently available for users. Furthermore, the interview also reflected that Nakhon Phanom had the potential to be a MICE city; however, improvement in sufficient availability of accommodation, and venues, and public transportation are needed. Government agencies should illustrate strong determination in improving the province to become a MICE city with activities to attract more tourists, which is a way to increase income for the province.

Keywords: MICE, MICE City, Meetings, Potential Development

บทนำ

อุตสาหกรรมทางด้านการท่องเที่ยวอยู่ในสภาวะชะลอตัวที่ต่อเนื่องทุกประเทศทั่วโลก และองค์ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องต่างก็มองหามาตรการที่จะรองรับของการถดถอยของภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้น โดยมีมาตรการการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Business tourism) ในรูปแบบอุตสาหกรรมของการประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมนานาชาติ และการจัดนิทรรศการที่เป็นที่รู้จักกันว่า MICE (Meeting, Incentive, Convention, และ Exhibition) ได้เข้ามาเป็นกลไกและมีบทบาทอย่างหนึ่ง ที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ ส่งผลให้อุตสาหกรรมของการท่องเที่ยวโลกมีแนวโน้มที่ดีขึ้น (ดุขุฎี ช้วยสุข และ ดลฤทัย ไกวรรณะกุล, 2558)

ในปี 2561 มีจำนวนของนักเดินทางกลุ่ม MICE ทั้งที่เดินทางมาจากต่างประเทศ และจากในประเทศรวม 34,267,307 ราย สร้างรายได้ให้กับประเทศไทย รวม 212,924 ล้านบาท (สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ องค์การมหาชน, 2561) และมีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีธุรกิจต่าง ๆ ของ MICE มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และมีการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวร่วมกัน เป็นปัจจัยในการดึงดูดให้เกิดการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวร่วมกับการประชุม การสัมมนา การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล รวมถึงการจัดงานแสดงสินค้านิทรรศการภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่งให้สามารถก้าวทันโลกยุคใหม่ (นุช สัทธาฉัตรมงคล และอรุณพล ธรรมไพบุลย์, 2559) จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560 - 2564) ยังคงจัดทำแผนและดำเนินการตามแผนการพัฒนาประเทศ ต่อเนื่องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 - 11 ที่มุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา” มีการเตรียมความพร้อมจากคน และระบบที่มีภูมิคุ้มกันในมิติต่าง ๆ ในประเทศของการมีรายได้ที่ปานกลางไปถึงรายได้ที่สูงขึ้น นำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์แบบระยะยาว คือ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” การให้ความสำคัญกับ “ทุนมนุษย์” จึงเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและพัฒนา เรียนรู้ให้มีคุณภาพ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทยสู่สากลให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

จังหวัดนครพนมแม้จะไม่ได้เป็น 1 ใน 5 จังหวัดนำร่อง MICE City แต่หากมองถึงศักยภาพของตัวจังหวัดที่ได้รับเลือกให้ เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจแบบพิเศษในนครพนม ถือว่าเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจแบบพิเศษที่ได้เปรียบในเชิงที่ตั้ง “ภูมิศาสตร์” ในการเป็นเมืองศูนย์กลางการขนส่งและโลจิสติกส์ ซึ่งยังมีนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE เดินทางเข้ามายังพื้นที่มากที่สุด เมื่อเทียบกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจอื่น ๆ จึงถือเป็นพื้นที่แห่งโอกาสในการเติบโตของการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านและธุรกิจ MICE ดังนั้นหากเรามีการวางแผนการจัดการที่ดี ก็จะสามารถพัฒนาจังหวัดนครพนมให้เป็นที่ตั้งกิจกรรม MICE ได้ต่อไปในอนาคต ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครพนม (2562) ได้มีเป้าหมายของการพัฒนาจังหวัดให้เป็น “เมืองน่าอยู่ ประตูละครธุรกิจสู่อาเซียนและจีนตอนใต้ - ตะวันออก” ซึ่งเป็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่อยู่บนปากทางที่สั้น และมีความสะดวกที่สุดของการเชื่อมโยงไปสู่ลาว เวียดนาม และจีน โดยผ่านสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม - คำม่วน) เป็นประตูที่สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ทั้งยังมีสนามบินที่เป็นสนามบินสุกการ สามารถเช่าเครื่องบินเหมาลำลงได้ มีเส้นทางในการคมนาคมจากทางบก ทางเรือ และทางอากาศ รวมถึงเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว มีภูมิทัศน์ของริมฝั่งโขงที่สวยงามที่สุด และมีอากาศที่สดตลอดปี แต่นครพนมยังมีสิ่งอำนวยความสะดวก และได้รับการบริการการท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการยอมรับพัฒนาปรับปรุง และมีการดูแลรักษาความปลอดภัยในช่วงเทศกาลเท่านั้น ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนโรงแรมส่วนมากจะอยู่ในตัวเมือง และยังไม่มียางรถยนต์ขนาดใหญ่ในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก รวมถึงการประชาสัมพันธ์ยังไม่เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวภายนอก (มนตรี คำวัน, 2560)

เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตในอุตสาหกรรม MICE ของจังหวัดนครพนม พบว่า มีการเติบโตตามลำดับ แต่ยังคงมียุทธศาสตร์ นโยบาย และกลยุทธ์ของการจัดการประชุมที่เหมาะสม เพื่อเป็นการส่งเสริมให้จังหวัดนครพนมเป็นศูนย์กลางในการเป็น MICE City ของประเทศไทย ตามแผนกลยุทธ์ที่มีการสนับสนุนการประชุมและนิทรรศการนานาชาติ รวมถึงการประชุมนิทรรศการนานาชาติที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเตรียมไว้ที่จะรองรับมาตรการด้านการท่องเที่ยวด้วย จึงเป็นการนำมาซึ่งการศึกษาเรื่อง การศึกษาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมในจังหวัดนครพนมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็น MICE City ของประเทศไทย เพื่อศึกษาในปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดนครพนม ตลอดจนวิเคราะห์กลยุทธ์ เพื่อพัฒนาธุรกิจการจัดประชุม MICE ให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ไว้ได้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาความพร้อมของจังหวัดนครพนมการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น MICE City
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนม เพื่อรองรับการเป็น MICE City ของประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและปัจจัยในการเพิ่มศักยภาพธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนม
2. ธุรกิจการจัดประชุม MICE ของจังหวัดนครพนมมีความพร้อมและได้รับการยอมรับในระดับสากล เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเป็น MICE City ของประเทศไทยต่อไป

3. ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนม เพื่อรองรับการเป็น MICE City ของประเทศไทย

ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษาความพร้อมธุรกิจการจัดประชุมและสัมมนาในจังหวัดนครพนม เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็น MICE City
2. เสนอแนะแนวทางของการพัฒนาธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนมสู่การเป็น MICE City

ขอบเขตด้านประชากร

1. ผู้ให้บริการในสถานที่จัดงานประชุมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. ผู้บริหารสถานที่จัดงานธุรกิจการประชุมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาและหาข้อมูลในสถานที่ที่ให้บริการการจัดประชุม MICE ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ได้แก่

1. โรงแรมไอโฮเทล
2. โรงแรมฟอร์จูน ริเวอร์วิว
3. โรงแรมพักพิง อิงโขง
4. โรงแรมเดอะ ริเวอร์
5. โรงแรมแม่โขง เฮอริเทจ
6. โรงแรมอาร์ - โฟโต้

นิยามศัพท์เฉพาะ

MICE มาจากคำว่า Meetings Incentives Conventions และ Exhibitions ในปัจจุบัน MICE market คือตลาดของการประชุมที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย เพราะคนที่เดินทางมาประชุมคือนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากและมีความสามารถที่จะใช้จ่ายมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป และมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมในองค์กรการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมนานาชาติ และการจัดแสดงสินค้าที่เป็นอันเดียวกัน ซึ่ง MICE มีความหมายดังนี้

MICE City หมายถึง เมืองที่มีความพร้อมในศักยภาพและสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของการรองรับการจัดกิจกรรมของการท่องเที่ยวในธุรกิจ MICE

การประชุม หมายถึง ขั้นตอนที่มีกระบวนการร่วมกันของคนในกลุ่ม ที่มีเป้าหมายในการดำเนินงาน ที่มีความสำคัญมากของการดำเนินงานในองค์กร การประชุมที่ดีจะต้องมีการช่วยในการเลือกของคณะ การวางแผนในการติดตามผล ของการมอบหมายความรับผิดชอบ ที่มีการดำเนินการประชุมที่มีประสิทธิผล ส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การเสริมสร้างสิ่งที่มีให้มากขึ้นกว่าเดิม และการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมประเทศ อย่างมีกระบวนการตามขั้นตอนและทำให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของธุรกิจ MICE Easy MICE (2016) กล่าวว่า “ธุรกิจ MICE ” คือธุรกิจที่มีการสร้างสรรค์การจัดงาน ดี ๆ และมีการมอบประสบการณ์ให้กับผู้เข้าร่วมงาน ซึ่งมีจุดโดดเด่นคือกลุ่มอุตสาหกรรมที่กำลังจะเติบโต และมีความจำเป็นที่มากขึ้น Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions (หรือในบางครั้ง C หมายถึง Conferencing และ E หมายถึง Events)

พัชรดา รัตเกล้า (2561) MICE Business คือการพัฒนาจากธุรกิจนำเที่ยวที่มีการนำเสนอบริการลักษณะที่พิเศษ ในการเป็นตัวกลางในการจัดการประชุมแบบ Meetings และ Conventions ของการท่องเที่ยวที่เป็นรางวัล และการจัดแสดง สินค้าที่มีความสำคัญมากขึ้นของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลกเนื่องจากมนุษย์อยู่ในยุคสังคม มีการติดต่อสื่อสารระหว่าง ในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอยู่ในสังคมขนาดใหญ่ข้อตกลงร่วมเป็นเรื่องสำคัญการประชุมเพื่อปรึกษา

Easy MICE (2016) กล่าวว่าไว้ว่า ธุรกิจ MICE เป็นหนึ่งสาขาในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถสร้าง ประโยชน์ให้กับประเทศในจำนวนมาก เพราะธุรกิจ MICE คือธุรกิจของการเดินทางในการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ที่ใช้จ่ายใน การตอบแทนที่ได้รับผิดชอบในแต่ละทริปที่ค่อนข้างสูงกว่าการท่องเที่ยวแบบอื่น ด้วยเหตุนี้ในแต่ละประเทศที่เป็นเมือง ธุรกิจ MICE จึงค่อนข้างให้ความสำคัญกับธุรกิจ MICE มาก เพื่อจะยกระดับประเทศให้มีมาตรฐาน ในการที่จะได้รับการ ยอมรับของนานาชาติในการเป็นตัวแทนในการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของภูมิภาคในแต่ละครั้ง และเพื่อเป็น จุดหมายของการจัดประชุมนานาชาติ

จากการศึกษามาตรฐานสถานที่จัดงานประชุม Thailand MICE Venue Standard ผู้วิจัยพบว่าสามารถอ้างอิง จากสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) Thailand MICE Venue Standard (2558) กล่าวว่า ตัวชี้วัดมาตรฐานสถานที่จัดงานในประเทศไทย (ประเภทห้องประชุม) หรือ Thailand MICE venue standard (Category: meeting room) มีองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ (Physical Component : P) ด้านเทคโนโลยี (Technology component : T) และด้านบริการและการจัดการ (Service and management component : S)

องค์ประกอบของการเตรียมพร้อมเป็น MICE City

จากการศึกษาศักยภาพของการเตรียมพร้อมเป็น MICE City ผู้วิจัยพบว่าสามารถแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ชัยรัช เนียมศิริ อ้างอิงใน ดุษฎี ช่วยสุข และ ดลฤทัย ไกวรรณกุล (2558) กล่าวว่า

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ พิจารณาจากความสามารถของด้านความทันสมัยในโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านสภาพแวดล้อมในเมืองที่เอื้อในการจัดกิจกรรม MICE ที่ระดับชาติและนานาชาติ สามารถ เดินทางสะดวก

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นเมืองที่สามารถมีจุดหมายปลายทางของอุตสาหกรรม MICE ได้ และจะต้องมี สิ่งอำนวยความสะดวก และสามารถรองรับการจัดกิจกรรม MICE ในการให้บริการด้านที่พักอาศัย สถานที่ของงาน และ สาธารณูปโภค ให้พร้อมต่อความต้องการ

3. ความมั่นคงและปลอดภัย ประเทศไทยให้ความสำคัญกับมาตรฐานของความปลอดภัยของอุตสาหกรรม MICE นำมาตรฐาน MICE Security management standard (MSMS) หรือ TISI 22300 มาเป็นมาตรฐานในการบริการจัดงาน มีการออกงาน และผู้ให้บริการส่วนต่าง ๆ ของความปลอดภัยที่พร้อมทุกส่วนของงาน

4. การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่อยู่ในท้องถิ่น การจะพัฒนาเมืองให้มีศักยภาพสู่การเป็น MICE City นั้น ๆ ต้องมีการสนับสนุนของด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบและส่งเสริมอุตสาหกรรม MICE ของระดับท้องถิ่น

5. ภาพลักษณ์และสิ่งดึงดูดใจ การจะพัฒนาเมืองให้เป็น MICE City จะต้องนึกถึงภาพลักษณ์ของเมือง และต้องมีการกำหนดตำแหน่งการตลาดของเมือง ในรูปแบบของ MICE แต่ละแบบ เช่น เมืองแห่งการจัดประชุมของสัมมนา เมืองแห่งการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และเมืองแสดงสินค้าวัฒนธรรม ที่นำจุดเด่นออกมาปรับปรุงและพัฒนา

6. บุคลากรด้าน MICE ต้องเป็นผู้มีความเป็นมืออาชีพที่สูงและมีทักษะของการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ที่ให้บริการได้ครอบคลุม มีการช่วยเหลือในการวางแผนให้กับนักท่องเที่ยว มีคุณสมบัติการตอบสนองจากความพร้อมที่เต็มใจให้บริการ มีความไว้วางใจและความสามารถทางวิชาการและการบริการ

“การประชุม” ชานาญ นิศารัตน์ (2016) กล่าวว่า การประชุม หมายถึง การที่มีบุคคล 2 คนขึ้นไป พบและปรึกษาหารือกันในการอภิปราย และแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น ลงมติ ในการนำมติไปบริหารและปฏิบัติ ในการประชุม ต้องมีกำหนด เป็นระเบียบแบบแผนจากวัตถุประสงค์อย่างหนึ่ง ดาริณี หุตะจิตต์ (2559) กล่าวว่า รูปแบบในการประชุม 5 ประเภท ดังนี้

1. การประชุมเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร คือ การประชุมในการให้ทำความรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในองค์กร นโยบาย เป้าหมาย และกลยุทธ์ต่าง ๆ รวมถึงการปฏิบัติและระเบียบต่าง ๆ

2. การประชุมเพื่อเร่งรัดใจ คือการประชุมเร่งรัดใจ และกล่าวถึงความสำเร็จของงานที่เป็นสิ่งสำคัญในองค์กรที่จะต้องรวบรวมพลัง ความตั้งใจทุ่มเทของพนักงาน ในการประชุมใหญ่ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่าร้อยละ

3. การประชุมเพื่อร่วมกันคิดสร้างสรรค์ การประชุมประเภทนี้ คือ การประชุมในองค์กรต่าง ๆ ที่ปฏิบัติกันอยู่อย่างสม่ำเสมอ และดัดแปลงใช้ให้เข้ากับทุกตำแหน่งในการทำงาน และการร่วมกันคิดสิ่งแปลกใหม่

4. การประชุมเพื่อร่วมกันตัดสินใจ การประชุมในลักษณะนี้ ส่วนมากจะเป็นสิ่งที่สำคัญต่อองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการเลือกและการแก้ไขปัญหา กำหนดกลยุทธ์ และกำหนดเป้าหมาย

5. การประชุมเพื่อสอนงานและฝึกอบรม การประชุมในการเปลี่ยนแปลงของการทำงานและติดตั้งระบบงานใหม่ เช่น การนำระบบคอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ ที่ต้องมีการฝึกอบรมในการเข้าใจขั้นตอน และวิธีการใช้เครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ

ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการพัฒนาศักยภาพ

วีระยุทธ เศรษฐเสถียร (2560) ได้ระบุว่า ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพ มี 7 ปัจจัย ดังนี้

1. Leadership คือ ตัวที่กำหนดสำคัญของการวางวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ในการที่จะประสบความสำเร็จ
2. Networking คือ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง และการให้ความร่วมมือกันของข้อมูล ข่าวสารผ่านสมาชิกของสมาคมการค้า

3. Skills คือ คุณภาพและมาตรฐานของการบริการ ถ้าทำไม่ดีก็จะมีอุปสรรคในการดำเนินงานจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการทำงานที่มีคุณภาพสูง

4. Ambassadors คือ ผู้ดำเนินงานเป็นส่วนสำคัญที่สุดในขั้นตอนการดำเนินการประมูลขอรับ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม

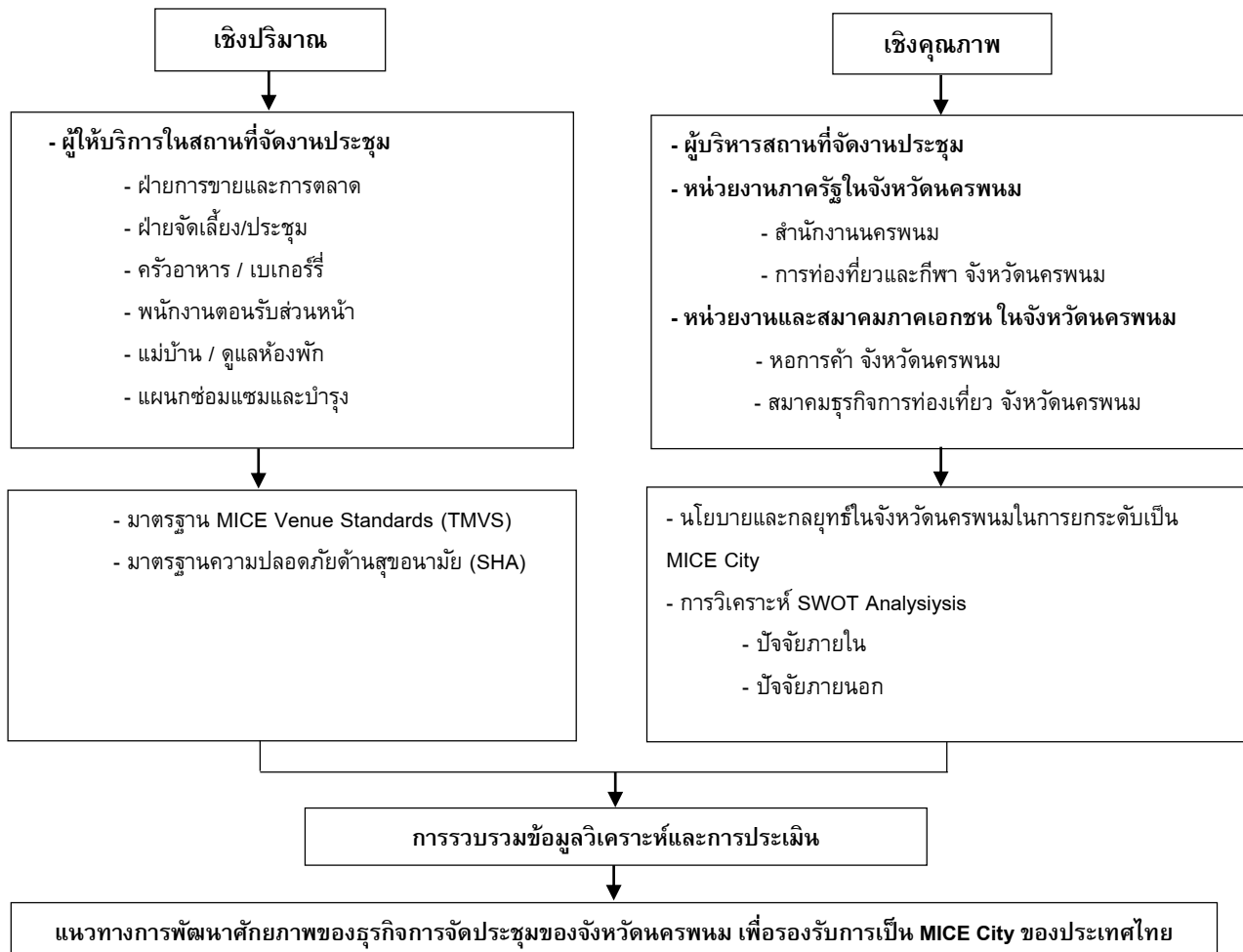
5. Infrastructure คือ โครงสร้างพื้นฐานมีความสำคัญที่จะสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวธุรกิจ เช่น ระบบของถนนท่าเทียบเรือ รถไฟ ท่าอากาศยาน เป็นต้น

6. Bidding คือ การประมูลและไปขอรับเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมที่เป็นกิจกรรมที่มีเหตุผลประกอบมีความน่าเชื่อถือ เป็นกิจกรรมที่มีผู้ดำเนินงานต้องเข้าใจในการตลาดในการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

7. Branding คือ ภาพลักษณ์ของเมืองมีส่วนที่สำคัญช่วยทำให้ผู้คนสนใจมาเยือน และต้องมีการสร้างเอกลักษณ์และโครงสร้างพื้นฐานทั่วไปของเมืองให้โดดเด่นมีความเข้มแข็งในทุกระดับ

ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis

สฤกกิจ สฤทธรชัยวงศ์ (2560) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ SWOT หรือ SWOT ว่า อัลเบิร์ต ฮัมฟรีย์ (Albert Humphrey) เป็นผู้คิดค้นทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งหมายถึง การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เป็นเทคนิคและวิธีการที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาหน่วยงานและองค์กรเป็นอย่างมาก ทำให้ทราบว่าหน่วยงานหรือองค์กรมีศักยภาพมากน้อยแค่ไหน โดยคำนึงจากจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกหน่วยงานหรือองค์กรที่ควบคุมไม่ได้ โดยจะคำนึงจากโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ในการพัฒนาหน่วยงานและองค์กรให้มีความสอดคล้องกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก

รูปที่ 1 : กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารในการจัดสถานที่ธุรกิจการจัดประชุม กลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มพนักงาน ผู้ให้บริการสถานที่การจัดธุรกิจการจัดประชุม ของโรงแรมไอโฮเทล, โรงแรมฟอร์จูนริเวอร์วิว, โรงแรมฟอร์จูนวิวโขง, โรงแรม R - Photo, โรงแรมแม่โขงเฮอริเทจ, โรงแรมพักพิงอิงโขง และโรงแรม The River ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบรายบุคคล โดยมีการพูดคุยโต้ตอบซึ่งกันและกัน ในการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 8 คน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการสถานที่จัดประชุมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ให้บริการสถานที่จัดประชุม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. โรงแรมไอโฮเทล	1. สำนักงานนครพนม
2. โรงแรมฟอร์จูนริเวอร์วิว	2. การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครพนม
3. โรงแรมพักพิงอิงโขง	3. หอการค้า จังหวัดนครพนม
4. โรงแรม The River	4. สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว จังหวัดนครพนม

เครื่องมือในการวิจัย

ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบผสมผสาน (Mixed method) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ (Qualitative research) และแบบสอบถามเชิงปริมาณ (Quantitative research)

แบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ (Qualitative research)

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานที่จัดกิจกรรม MICE ในจังหวัดนครพนม
2. แบบสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Quantitative research)

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1: แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นและลักษณะทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 8 ข้อ
- ส่วนที่ 2: แบบสอบถามข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้ให้บริการในสถานที่จัดงานประชุมเรื่อง MICE venue standards

ส่วนที่ 3: แบบสอบถามข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้ให้บริการในสถานที่จัดประชุม เรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยเรื่อง สุขอนามัย (SHA)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมในจังหวัดนครพนม เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็น MICE City ของประเทศไทย” โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) โดยเรียงลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาและเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการใช้แบบสอบถาม โดยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบข้อแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบ
 2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้มาเข้าร่วมประชุมหลังการใช้บริการของธุรกิจโรงแรม และ สถานที่จัดกิจกรรม MICE ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการประชุม และผู้เข้าร่วมในสถานที่จัดกิจกรรม MICE
- การคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95 % ความคลาดเคลื่อนที่ 5% ใช้การคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2563 ระหว่างเดือนมกราคม - พฤศจิกายน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนม

จากข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า มีการสนับสนุนการจัดงานต่าง ๆ ภายในจังหวัด เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดแสดงสินค้า และการจัดงานที่สามารถเสริมสร้างรายได้ให้กับจังหวัดนครพนม แต่ในส่วนหน่วยงานการท่องเที่ยว และกีฬาจะมีการแนะนำข้อมูลในเรื่องของสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พัก และการนำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมให้เป็น MICE City โดยจะขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์ของจังหวัดนครพนม เนื่องจากจังหวัดนครพนมยังไม่เป็น MICE ที่เป็นเพียงประเด็นในการพูดคุยในที่ประชุมของจังหวัดนครพนม และการพัฒนาจังหวัดนครพนมให้เป็น MICE City และยังต้องมีการพัฒนาอีกมากในหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดความพร้อมในการขยายตัวของจังหวัดนครพนม ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ SWOT Analysis และ กลยุทธ์ในการยกระดับจังหวัดนครพนมเป็น MICE City

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า จุดแข็งและโอกาส คือ จังหวัดนครพนมเป็นประเทศที่ติดกับเพื่อนบ้าน และเป็นประตูที่สามารถเชื่อมโยงทางด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และอื่น ๆ กับ ลาว เวียดนาม และจีน ซึ่งจังหวัดนครพนมยังเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่สามารถให้นักลงทุนมาทำธุรกิจได้ และมีศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ และเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด มีพญาศรีสัตตนาคราชที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำจังหวัด และเป็นเมืองที่ได้รับการประกาศว่าเป็นเมืองแห่งความสุขที่สุดในประเทศไทย จุดอ่อนและอุปสรรคของจังหวัดนครพนมยังขาดในหลายด้านที่ต้องมีการพัฒนาปรับปรุง เช่น ระบบการขนส่งที่ต้องครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ในการเดินทาง ทั้งในสนามบิน และสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีบุคลากรหรือประชาชนในจังหวัดต้องมีความรู้ และความเข้าใจในเรื่อง MICE ให้มากขึ้น ต้องมีหน่วยงานที่

ดูแลโดยตรงมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรและประชาชน สถานที่จัดประชุมของจังหวัดนครพนม ยังไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ได้ เพราะมีห้องประชุมไม่มากพอในการรองรับนักท่องเที่ยว ถ้าเปรียบเทียบกับจังหวัดที่เป็น MICE จังหวัดนครพนมยังไม่ได้มาตรฐานพอยังต้องมีการประชุมวางแผนหาข้อบกพร่องในการพัฒนาจังหวัด

1.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพของจังหวัดนครพนมสู่การเป็น MICE City

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเรื่อง MICE City ในส่วนของศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมทั้งในโรงแรม และของภาครัฐคิดว่าจังหวัดนครพนมมีศักยภาพมากพอในการจัดงาน แต่ยังคงขาดสถานที่จัดงานที่มีไม่ก็สถานที่ ที่ยังไม่มีความเหมาะสมสู่การเป็น MICE City เพราะเหตุผลหลักคือสถานที่จัดประชุมไม่เพียงพอทั้งขนาดพื้นที่และการบรรจุคน ต้องมีการวางแผนพัฒนาหาทางปรับปรุง เพื่อให้เกิดความสะดวกมากขึ้นในการเข้าสู่การเป็น MICE City เช่น มีรถรับส่งที่สนามบินที่มากกว่านี้ มีการสนับสนุนจากทางภาครัฐหรือทางหน่วยงานที่ดูแล และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ ที่จะพัฒนาจังหวัดให้เป็น MICE City ซึ่งทางภาครัฐต้องมีแผนการพัฒนาให้ชัดเจน และสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยอื่น

ซึ่งจากผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในด้านของธุรกิจโรงแรมให้ความสำคัญและมีความพร้อมมากในการให้บริการการจัดงานต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น และจะมีการวางแผนรับมือถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในการบริการอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มลูกค้า จากการสรุปผล พบว่า จังหวัดนครพนมมีความเหมาะสมในการเป็น MICE City ทั้งด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดนครพนมมีความสวยงาม เช่น วิถีชีวิตที่มีวิถีที่สวยงาม สถานที่ท่องเที่ยวในด้านวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของแต่ละชนเผ่า และด้านอาหารของแต่ละชนเผ่ามีความโดดเด่น และยังเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของกลุ่มแม่น้ำโขงที่อยู่ใกล้กับประเทศเพื่อนบ้าน และมีโอกาสในการเป็น MICE City ได้ หากมีการแนะนำภาพลักษณ์ของจังหวัดนครพนมให้โดดเด่นเป็นที่สนใจโดยมีกิจกรรมส่งเสริมที่สามารถให้นักท่องเที่ยวได้ทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ของความรู้โดยใช้สินค้าของ OTOP และวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม ในการสร้างแรงจูงใจในการจัดกิจกรรม MICE แต่ยังคงพัฒนาในเรื่องของเทคโนโลยีที่ยังเข้าไม่ถึง และขาดนักลงทุนที่จะมาทำธุรกิจในพื้นที่ที่ยังไม่มีมาตรการจูงใจในสถานที่ท่องเที่ยวในการแนะนำนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัด และกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างจังหวัดที่เข้ามาทำการประชุม รวมไปถึงสถานที่จัดประชุมยังไม่มี ความเหมาะสมในการรองรับการเป็น MICE City ได้ เพราะ สถานที่จัดงานประชุมหลัก ๆ ในจังหวัดนครพนมมีเพียงไม่กี่โรงแรมที่สามารถจัดงานประชุมหรือการจัดงานอีเวนต์ใหญ่ ๆ ได้ หากมีนักลงทุนหรือทางภาครัฐ สร้างสถานที่จัดงานประชุมหรือสถานที่จัดงานอีเวนต์ ที่ได้ตามมาตรฐานของการเป็น MICE City ธุรกิจในการจัดงานก็จะมีเพิ่มมากขึ้น และยังสามารถเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัด

1.3 ผลการศึกษาความพร้อมของจังหวัดนครพนมการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น MICE City

ผลการวิจัย ในความสำคัญของผู้ให้บริการในจังหวัดนครพนม ต่อการใช้บริการในสถานที่จัดงานประชุมในอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้บริการ พบว่าผู้ให้บริการในสถานที่จัดงานประชุมในจังหวัดนครพนม ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 200 ชุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 มีอายุ 25 - 34 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 การศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษา จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 มีสถานภาพสมรส จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 มีอายุการทำงาน 1 - 5 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 อยู่ในแผนกแม่บ้าน/ดูแลห้องพัก จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 การจ้างงานประเภทพนักงานประจำ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสำคัญของผู้ให้บริการในสถานที่จัดงานประชุม ต่อความพร้อมในการเป็น MICE City ของประเทศไทย ในอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

MICE Venue Standards	ระดับความสำคัญ	คำอธิบาย
1. ด้านกายภาพ	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.39	มีการติดระบบเตือนภัย และป้องกัน อัคคีภัยในห้องประชุม
2. ด้านเทคโนโลยี	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.27	มีระบบเสียงลำโพงที่เสียงดังชัดเจน ทั่วทั้งห้อง
3. ด้านการบริการและการจัดการ	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.28	มีการจัดพนักงาน เพื่อให้บริการกลุ่ม ประชุมโดยเฉพาะ
4. ด้านสุขลักษณะอาคารและอุปกรณ์ เครื่องใช้ที่มีอยู่ในอาคาร	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12	มีการทำความสะอาดห้องน้ำและ สุขภัณฑ์ทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอ
5. ด้านการเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด ไม่ให้มีการแพร่กระจายเชื้อ โรค	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09	มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด สะอาดอย่างเหมาะสม และเพียงพอ
6. ด้านการป้องกันสำหรับเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.34	มีการให้บริการเฉพาะผู้ให้บริการที่ สวมหน้ากากอนามัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสำคัญของผู้ให้บริการในสถานที่จัดงานประชุม ต่อความพร้อมในการเป็น MICE City ของประเทศไทย ในอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากอันดับที่ 1 คือ ด้านกายภาพ มีการติดตั้งระบบเตือนภัย และป้องกันอัคคีภัยที่มีสภาพที่พร้อมใช้งาน อันดับที่ 2 คือ ด้านการป้องกันสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีการให้บริการเฉพาะผู้ให้บริการที่สวมหน้ากากอนามัย อันดับที่ 3 คือ ด้านการบริการและการจัดการ มีการจัดพนักงานเพื่อให้บริการกลุ่มประชุมโดยเฉพาะ อันดับที่ 4 คือ ด้านเทคโนโลยี มีระบบเสียงลำโพงขยายเสียงดังชัดเจนทั่วถึงทั้งห้อง อันดับที่ 5 คือ ด้านสุขลักษณะของอาคาร และอุปกรณ์เครื่องใช้ที่อยู่ในอาคาร และทำความสะอาดห้องน้ำ และสุขภัณฑ์ทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอ อันดับที่ 6 คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดอย่างเหมาะสม และเพียงพอ ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า จุดแข็งและโอกาส คือ จังหวัดนครพนมเป็นประเทศที่ติดกับเพื่อนบ้าน และเป็นประตูที่สามารถเชื่อมโยงทางด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และอื่น ๆ กับ ลาว เวียดนาม และจีน จังหวัดนครพนมถือว่าเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่สามารถให้นักลงทุนมาทำธุรกิจได้ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์ (2017) ที่ศึกษาผลในความสามารถด้านการแข่งขันของอุตสาหกรรมไม้ซุงของประเทศไทยของระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ที่มีความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรม MICE โดยมีความสามารถ

ในด้านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นรางวัล (Incentive) ด้านการจัดประชุมขนาดเล็ก (Meeting) ด้านการจัดแสดงสินค้าและนิทรรศการ (Exhibition) และด้านการประชุม ขนาดใหญ่ (Conference) และมีปัจจัยที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จและผลักดันให้เศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็น “นครแห่ง MICE” และมีศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ที่สามารถดึงดูดและเป็นเมืองที่ประกาศว่า เป็นเมืองแห่งความสุขที่สุดในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย มูลคำ และชวลีย์ ณ ถลาง (2563) ซึ่งทำการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในนครพนม ที่มีทำเลที่ตั้งอยู่ติดริมแม่น้ำโขงและยังมีสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 นครพนม - คำม่วน ที่สามารถใช้ในการเดินทางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีจุดอ่อนและอุปสรรคของจังหวัดนครพนมในหลาย ๆ ด้านที่ต้องมีการพัฒนาปรับปรุง เช่น ระบบการขนส่งที่ต้องครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ในการเดินทาง ทั้งในสนามบิน และบุคลากรหรือประชาชนในจังหวัด จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง MICE ให้มากขึ้น ต้องมีหน่วยงานที่ดูแลโดยตรงมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรและประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา บุญโฉม และ ศิโรรัตน์ พัฒนไพโรจน์ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมตามยุทธศาสตร์ของเมือง MICE ในจังหวัดขอนแก่น มีประชากรที่มีระดับการรับรู้ศักยภาพเมืองและมีการประเมินการเตรียมความพร้อมตามยุทธศาสตร์เมือง MICE ในด้านการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน เพื่อที่จะสามารถพัฒนาวางแผนการรับมือหรือการหารายได้ส่งเสริมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงทั้งภาครัฐและคนในชุมชน จังหวัดนครพนมยังสามารถพัฒนาการเป็น MICE City ได้ แต่ยังคงขาดในเรื่องของสถานที่จัดการประชุมของจังหวัดยังไม่มีมากเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ได้ ต้องมีการวางแผนในการจะพัฒนาจังหวัดนครพนม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ ตีระรัตน์ และประสพชัย พสุนนท์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความพร้อมของเมืองรองรับในการตัดสินใจจัดงาน MICE ของประเทศไทย ที่มีปัจจัยความพร้อมของเมืองรองรับทั้ง 9 ปัจจัย คือ ศักยภาพของการสนับสนุนเมือง อุปสงค์และอุปทาน สถานที่จัดงานและที่พัก กระบวนการส่งเสริมจัดงาน การอำนวยความสะดวกในภาครัฐ โครงสร้างพื้นฐาน การบริการและประโยชน์สู่ชุมชน โอกาสของธุรกิจ และสถานที่จัดงานที่ใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเรื่อง MICE City ในส่วนของศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมทั้งในโรงแรมและของภาครัฐคิดว่าจังหวัดนครพนมมีศักยภาพมากพอในการจัดงาน สอดคล้องงานวิจัยของ ดุษฎี ช่วยสุข และดลฤทัย ไกวรรณทะกุล (2558) ซึ่งศึกษาศักยภาพด้านที่ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ที่ส่งผลดีด้านการคมนาคมขนส่งของโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงไปสู่ประเทศของกลุ่มอาเซียน และยังเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของการศึกษาในภาพรวมของศักยภาพในการรองรับอุตสาหกรรม MICE แต่ด้วยสถานที่จัดงานที่มีจำนวนน้อยจึงยังไม่มีความพร้อมในเรื่องนี้ เพราะเหตุผลหลักคือสถานที่จัดประชุมไม่เพียงพอทั้งขนาดพื้นที่ ที่ต้องบรรจุคนได้มากกว่า 1,000 คน ถึง 20,000 คน ถ้าหากดูตามความเป็นจริงแล้ว การที่จังหวัดนครพนมจะเป็น MICE ได้นั้น ต้องมีความพร้อมของสถานที่จัดงานกิจกรรม MICE ที่ได้ตามมาตรฐานของ MICE City สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธกษัย ทศตร และเทิดชาย ช่วยบำรุง (2559) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาพันธมิตรธุรกิจด้าน MICE ของผู้ที่ประกอบการโรงแรมในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพันธมิตรของธุรกิจ MICE ที่มีปัจจัยของธุรกิจที่มีผลต่อกับพันธมิตรทางธุรกิจด้าน MICE ได้แก่ รูปแบบของการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ จำนวนของห้องพัก ราคาห้องพัก จำนวนห้องประชุม ขนาดบรรจุห้องประชุม และระดับมาตรฐานโรงแรม และการคมนาคมด้วยจังหวัดนครพนมไม่ใช่จังหวัดใหญ่ การจราจรไม่ค่อยติดขัดมาก และการเดินทางค่อนข้างสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ต่าง ๆ แต่การขนส่งสาธารณะยังไม่มีความพร้อมมากพอใน

การรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ที่เข้ามา แต่ถ้าจังหวัดนครพนมจะมีการเปลี่ยนแปลงการเข้าสู่การเป็น MICE City ต้องมีการวางแผนพัฒนาทางปรับปรุง เพื่อให้เกิดความสะดวกมากขึ้นในการเข้าสู่การเป็น MICE City เช่น มีรถรับส่งที่สนามบินที่มากกว่านี้ การสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนต้องมีมากพอ ถ้าต้องการให้จังหวัดนครพนมเป็น MICE City ทางภาครัฐหรือทางหน่วยงานที่ดูแลต้องสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ที่จะพัฒนาจังหวัด ให้เป็น MICE City เพราะทุกหน่วยงานในจังหวัดพร้อมที่จะสนับสนุน การจัดกิจกรรมเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากมาประชุมและในส่วนด้านสถานที่พักในจังหวัดนครพนมยังไม่สามารถรองรับการเป็น MICE City ได้ เพราะจำนวนห้องพักในโรงแรม ขนาดและมาตรฐานยังไม่มากพอที่จะรองรับได้ แต่ในอนาคตจังหวัดนครพนมสามารถพัฒนาให้เป็น MICE City ได้ ด้วยสภาพแวดล้อมสวยงามและมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาทำกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ ได้ สอดคล้องกับวิจัยของ พิไลวรรณ พูลสวาท และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาปัจจัยต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวมาทำกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ ได้ กิจกรรม MICE และหาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดนครพนม เป็นปัจจัยในการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวมาทำกิจกรรม MICE โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มาก ได้แก่ ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว ความมั่นคงและความปลอดภัย การสนับสนุนของภาครัฐและเอกชน มีความสามารถของบุคลากรที่จัดงาน สถานที่จัดงาน ภาพลักษณ์ของจังหวัดนครพนม และการเข้าถึงโดยผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิฐานะ รายได้ต่อเดือน แต่จังหวัดนครพนมยังต้องมีการพัฒนาสถานที่พักให้มีการขึ้นกว่านี้ ในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเพิ่มขึ้นและสิ่งที่ต้องพัฒนาปรับปรุง คือ สถานที่จัดงานยังไม่สามารถรองรับการเป็น MICE City ได้ เพราะจังหวัดนครพนมมีสถานที่จัดงานเพียงไม่กี่แห่ง แต่มีสภาพแวดล้อมที่พร้อมในการเข้าสู่การเป็น MICE City ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนตรี คำวัน และคณะ (2560) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องโอกาสและความท้าทายในการปรับปรุงนครพนมให้เป็นเมืองท่องเที่ยว ที่มีการพัฒนาในจังหวัด ให้มีการฟื้นฟูมรดกและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในการรองรับการท่องเที่ยวด้วยความร่วมมือ ที่ขาดความเชื่อมโยงในการมีส่วนร่วมในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวมีรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติ จากแหล่งในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะต้องมีการพัฒนาระบบของเส้นทางและมีป้ายแนะนำสถานที่เที่ยว และมีการรักษาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความคลอบคลุม และยังขาดนักลงทุน มาลงทุนทำธุรกิจในการจัดงานโดยตรง ถ้ามีนักลงทุนมาสร้างสถานที่จัดงานที่ได้ตามมาตรฐานของ MICE ก็จะเป็นประโยชน์ในหลายฝ่าย ซึ่งเรื่องนี้ทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการประชุมหาข้อมูลและเพิ่มศักยภาพของจังหวัดและบุคลากรทุกหน่วยงานให้มีความเข้าใจ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกหน่วยงาน ในการรองรับการเป็น MICE

แนวทางการพัฒนาศักยภาพของจังหวัดนครพนมสู่การเป็น MICE City และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากผลวิจัย เรื่อง “การศึกษาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมในจังหวัดนครพนม เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็น MICE City ของประเทศไทย” เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาศักยภาพของธุรกิจการจัดประชุมของจังหวัดนครพนมในการเป็น MICE City ในส่วนของสถานที่ให้บริการ การจัดงานของโรงแรมทั้ง 7 โรงแรม ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ที่จะเข้ามาในจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ในการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็น MICE City ทางผู้ประกอบการโรงแรมต้องให้ข้อมูลแก่พนักงานผู้ให้บริการ ในเรื่องของ MICE เพื่อที่พนักงานจะได้มีความเข้าใจมากขึ้น และสามารถดูแลแขกได้อย่างทั่วถึงและสามารถตอบคำถามได้ เมื่อมีผู้ที่ต้องการข้อมูลในส่วน

ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางภาครัฐและเอกชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านบุคลากรภายในหน่วยงาน ต้องมีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องของ MICE City ให้มีความเข้าใจ และมีข้อมูลที่พร้อมในการยกระดับเมืองและการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็น MICE City

2. ควรมีการวางแผนพัฒนา และยกระดับจังหวัดจันทนนครพนมในเรื่องของการเป็น MICE City ให้เป็นรูปธรรมสามารถพัฒนาได้จริง

3. ต้องมีการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดถึงประโยชน์ของการพัฒนาศักยภาพจังหวัดนครพนมสู่การเป็น MICE City

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาจังหวัดนครพนม. สืบค้นจาก https://nakhonphanom.mots.go.th/more_graph.php
- ชำนาญ นิศารัตน์ (2559) การประชุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล. บทความส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้สถาบัน ดำรงราชานุภาพ สถาบันพัฒนาการเมืองภาคประชาชน จังหวัดขอนแก่น, หน้าที่ 25 สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2563 สืบค้นจาก http://www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b8_53.pdf
- ชัยรัช เนียมศิริ. (2558). การพัฒนาศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดขอนแก่นสู่ความเป็นเมือง MICE. สืบค้นจาก http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561
- ดารีณี หุตะจิตต์. (2559). เทคนิคการประชุมแบบมีอาชีพ. สืบค้นจาก <https://www.c.com/NovaAce/Time/meeting-that-works.htm>
- ดุษฎี ช่วยสุข และดลฤทัย โกวรรณะกุล. (2558). การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมไมซ์ในจังหวัดขอนแก่นเพื่อรองรับการเป็นไมซ์ซิตี้ของประเทศไทย. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย, 10(1). สืบค้นจาก <http://tourismtaat.siam.edu/images/magazine/m10b1/15-29.pdf>
- นุช สัทธาจักรมงคล และอรธพล ธรรมไพบุลย์. (2562). แนวทางการพัฒนาทุนมนุษย์ของบุคลากรระดับปฏิบัติการในอุตสาหกรรมไมซ์. วารสารธุรกิจปริทัศน์, 11(1). สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bahcuojs/article/download/198345/138110>
- พัชรดา รัดเกล้า. (2561). บทบาทของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทย. วารสารวิจัย มจร.สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 7(2). สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/132777>
- พิทักษ์ชัย ทศธร และเทิดชาย ช่วยบำรุง. (2559). ศึกษาแนวทางการพัฒนาพันธมิตรทางธุรกิจด้านไมซ์ (MICE) ของผู้ประกอบการโรงแรมในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, ฉบับพิเศษ(126) สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phdssj/article/view/67247>
- พิไลวรรณ พูลสวาท และคณะ. (2563). ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจังหวัดนครพนมเป็นสถานที่จัดกิจกรรม MICE และหาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดนครพนม. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยนครพนม, 14(2) สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/download/246623/167858>
- มนตรี คำวัน. (2560). โอกาสและความท้าทายของการพัฒนานครพนมเป็นเมืองท่องเที่ยวริมฝั่งแม่น้ำโขง. วารสารการเมืองการปกครอง, 4(3), 163-178. สืบค้นจาก https://opacj.bsru.ac.th/cgi-bin/koha/Opac_detail.pl?biblionumber=11509

- เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์. (2560). ความสามารถการแข่งขันในอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศไทย. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 7(1). สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/JDAR/article/view/243902>
- วนิดา บุญโถม และศิริรัตน์ พัฒนไพโรจน์. (2561). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมตามยุทธศาสตร์เมืองไมซ์ของจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 18(3). สืบค้นจาก <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/gskku/article/download/145359/107413>
- วีระยุทธ เศรษฐเสถียร. (2560). ศักยภาพและความพร้อมของเมืองเชียงใหม่กับธุรกิจการจัดประชุมไมซ์. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 8(1) สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/banditvijai/article/view/95827>
- ศุภวรรณ ตีระรัตน์ และประสพชัย พสุนนท์. (2563). ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยความพร้อมของเมืองรองต่อการตัดสินใจจัดงานไมซ์ของประเทศไทย. *วารสารร่วมพฤษภูมิ มหาวิทยาลัยเกริก*, 38(2). สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/romphruekj/article/download/239913/166994>
- สุภกิจ สุภัทรชัยวงศ์ (2560) กลยุทธ์การตลาดบริการสำหรับธุรกิจเครื่องดนตรีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา. *แนวทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT Analysis* (หน้า 18) สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2564 สืบค้นจาก http://mslib.kku.ac.th/elib/multim/books/Marketing2555/SUPOT%20%20DEEBOONMEE/05_ch2.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา เรื่อง.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) แผนการพัฒนาประเทศ มุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา” สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2563 สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน*. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/more_news.php?filename=&cid=297
- สำนักงานนครพนม. (2562). *การพัฒนาศักยภาพจังหวัดนครพนม*. สืบค้นจาก <https://nakhonphanom.mots.go.th>
- สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). (2558). *คู่มือการประเมินมาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (ประเภทห้องประชุม)* สืบค้นจาก http://micecapabilities.com/mice/uploads/attachments/Meeting_Thai_Final_-_110816.pdf
- สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). (2561). *อุตสาหกรรมไมซ์ในประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://www.busesseventssthailand.com>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม*. สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=index>
- อรัญ มุลคำ และชาลิย์ ณ กลาง. (2563) ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดนครพนม. *วารสารสังคมศาสตร์*, 9(1). สืบค้นจาก [file:///C:/Users/Admin/Downloads/atistan21,%7B\\$userGroup%7D,+15.pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/atistan21,%7B$userGroup%7D,+15.pdf)
- EASY MICE. (2016). *ความสำคัญของธุรกิจไมซ์ (MICE)*. สืบค้นจาก <https://mice2016.wordpress.com/2016/03/03/144>